

Οι σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας στην παγκόσμια τάξη

03/Δεκ/2019 12:29

ΤηςMaxime David

Γιάσους παρακολουθούν στενά την σχέση Ρωσίας-ΕΕ τα τελευταία πέντε χρόνια και περισσότερο, μπορούν να έχουν λόγο να είναι αισιόδοξοι για το μέλλον αυτής της σχέσης, ιδιαίτερα βραχυ-μεσοπρόθεσμα. Είναι μια άσκηση εν συντομία για να δούμε σε τι συμφωνούν αυτή τη στιγμή.

Ακόμη και όταν πρόκειται για πράγματα τα οποία η ΕΕ και η Ρωσία θα μπορούσε να περιμένει κανείς ότι θα συμφωνούσαν εύκολα, μια συνοπτική εξέταση αποκαλύπτει το πεδίο για μεγάλη διαφορά. Ο πολυμερισμός είναι ένα παράδειγμα. Η Ρωσία, η ΕΕ και όλα τα κράτη-μέλη που ανήκουν σε αυτή και δρουν μέσω περιφερειακών και διεθνών οργανισμών. Βασισμένες επομένως, σε μια μινιμαλιστική κατανόηση του πολυμερισμού ως τη συνεργασία που προκύπτει μεταξύ των τριών ή περισσότερων παραγόντων, τόσο η ΕΕ όσο και η Ρωσία ξεκάθαρα βλέπουν τον πολυμερισμό ως μια δίοδο για θετικές εξελίξεις σε ό,τι αφορά στην επίτευξη των στόχων τους. Παρόλα αυτά, ο πολυμερισμός είναι μια ολισθηρή έννοια: κάτι σαν ένα άδειο σκάφος που μπορεί να γεμίσει με πολλούς τρόπους, και είναι όλο και περισσότερο ένα από τα εννοιολογικά μέτωπα στα οποία η Ρωσία δίνει τον λεκτικό πόλεμο με την ΕΕ.

Χωρίςαπαραίτητα να το δηλώνει ως τέτοιο, η Μόσχα επιδιώκει να παρουσιάζει την κατανόηση της πολυμέρειας ως πιο διεθνή στη φύση της, από ότι η ΕΕ. Το κάνει αυτό με το να υποστηρίζει ότι η ρωσική κατανόηση στερείται ιδεολογίας και αξιών: μια επέκταση μιας ροπής από την πλευρά του Κρεμλίνου να πετύχει τις αδύνατες έννοιες των αξιών. Όταν μιλάει για αυτό ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Sergey Lavron αναφέρεται στο παράδειγμα των οργανισμών στους οποίους είναι μέλος η Ρωσία, όπως τα Ηνωμένα Έθνη, η G20 και η Brics. Παρουσιάζονται απλώς ως οχήματα μέσω των οποίων η Ρωσία προάγει και προβάλλει τα συμφέροντα της, μια πραγματιστική κατανόηση της πολυμέρειας, στην οποία, όπως το θέτει ο Lavron, "δεν υπάρχει περιθώριο για οποιαδήποτε εξιδανικευμένη θέση ή μεσσιανισμό", που το τελευταίο προσδιορίζεται ως "η φιλοδοξία για διάδοση των αξιών ανά τον κόσμο". Η αντίληψη της Ρωσίας για τον πολυμερισμό είναι επίσης αυτή που υποστηρίζει την κυριαρχία των κρατών, η οποία προστατεύεται από το διεθνές δίκαιο. Το πώς ο πολυμερισμός, η κυριαρχία και η στήριξη για το διεθνές δίκαιο δεν αποτελούν αξίες, είναι ασαφές.

Αντιθέτως, η ΕΕ είναι απόλυτα διαφανής και σταθερή στην πεποίθηση της ότι ο πολυμερισμός

αντιπροσωπεύει μια θέση που στηρίζεται σε αξίες, αλλά ομοίως τη βλέπει ως μια πραγματική απάντηση στις παγκόσμιες προκλήσεις. Στη συνάντησή τους τον Ιούνιο, οι ΥΠΕΞ της ΕΕ ενίσχυσαν το μήνυμα της Παγκόσμιας Στρατηγικής της ΕΕ που υποστηρίζει τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, ως απαραίτητα για την ενίσχυση του "βασισμένου σε κανόνες πολυμερισμού" τον οποίο προάγει η ΕΕ.

Το μήνυμα της ΕΕ για "αποτελεσματικό πολυμερισμό" δεν θα φαινόταν ότι αποτελεί μια πρόκληση στις ρωσικές θέσεις για τον πολυμερισμό, αλλά η τάση της ΕΕ να αναφέρεται στο κράτος δικαίου, σε αντίθεση με το διεθνές δίκαιο, καθώς και μια έμφαση στα δικαιώματα, προφανώς δίνει το μέσο το οποίο χρησιμοποιούν τα μέλη της ρωσικής εξωτερικής πολιτικής και συγκεκριμένοι Ρώσοι αναλυτές για να διευρύνουν το χάσμα μεταξύ Ρωσίας και ΕΕ. Τις περισσότερες φορές, αυτό φαίνεται ως μια επιθυμία να αντικατοπτρίσει μια σχέση σε έναν διάλογο σχετικά με τη σημασιολογία παρά με τη συμπεριφορά, τις ενέργειες ή τα αποτελέσματα.

Επομένως, έχει στα αλήθεια σημασία η ρωσική αποφασιστικότητα να επιμένει σε ξεχωριστές, ασύμβατες έννοιες του πολυμερισμού; Στο πλαίσιο των φτωχών σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας, μια προφανής έλλειψη επιθυμίας από την πλευρά της Ρωσίας να προωθήσει τις σχέσεις και η συνεχιζόμενη σύγκρουση γύρω και στην Ουκρανία, έχει σημασία. Αξίζει να θυμηθούμε εκείνους που προειδοποιούν ότι μια πρόκληση για τον πολυμερισμό δεν έρχεται απαραίτητως με τη μορφή της υποχώρησης σε διμερείς ή μονομερή ρύθμιση: στην πραγματικότητα, μπορεί να δούμε έναν συνδυασμό των μορφών που χρησιμοποιούνται, έναν αμφισβητούμενο πολυμερισμό.

Τα γεγονότα με τη μορφή της δημιουργίας της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ) και το φλερτ (προσπαθώντας να χρησιμοποιήσει μια μέση οδό) των κρατών μεταξύ της ΕΕ και της Ρωσίας (τόσο από την Ευρασιατική Οικονομική Ένωση όσο και από την ΕΕ) προσφέρει ώθηση σε αυτή τη θεωρία. Ο πολυμερισμός δεν πρέπει να θεωρείται αναγκαίος συνεταιρισμός: ένα σύνολο πολυμερών θεσμών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αμφισβητήσει ένα άλλο. Από αυτή την οπτική, η ΕΟΕ λειτουργεί ως πρόκληση για την ΕΕ, ως μια προσπάθεια για να ανακοπεί το ρεύμα της διεύρυνσης της ΕΕ: μια πολιτική που αφορά τόσο τη σύγκρουση όσο και τη συνεργασία. Όχι για πρώτη φορά, οδηγούμαστε να θυμηθούμε ότι η γλώσσα έχει σημασία. Όπου πηγαίνει, οι πράξεις συχνά ακολουθούν.

Είναι πολύ εύκολο να ξεχνάμε ότι οι πολιτικές και οι δράσεις υποτίθεται ότι είναι για λογαριασμό κάποιου, συγκεκριμένα, των πολιτών της ΕΕ και της Ρωσίας. Και οι δύο φορείς έχουν ερωτήσεις για να απαντηθούν, και οι αναλυτές δεν θα πρέπει να πέφτουν στην παγίδα του να εστιάζουν στη δημιουργία θεσμών και στη συζήτηση των υποστηρικτικών κανόνων, παρά στο τι ακριβώς επιτεύχθηκε μέσω των πολυμερών προσπαθειών. Αυτό θα σημαίνει να κοιτάζουμε προς τα μέσα να δούμε εάν και πώς εκείνοι που ισχυρίζονται πως ενεργούν για λογαριασμό μας, το κάνουν πραγματικά. Αλλά ταυτόχρονα, αυτό απαιτεί να σκεφτόμαστε λιγότερο επιφανειακά και να εξετάζουμε τις επιδράσεις της εγχώριας και περιφερειακής πολιτικής και αλλού. Διότι, είτε το βλέπουμε από μια πραγματιστική είτε από κανονιστική άποψη, αυτό που γίνεται σε ένα μέρος έχει την ικανότητα να επηρεάζει ένα άλλο, και ο 21ος αιώνας έχει υπάρξει μέχρι στιγμής ένα εξαιρετικό παράδειγμα του πώς το εξωτερικό έχει την τάση να γίνεται αισθητό στο εσωτερικό.

Μπορείτε να δείτε το κείμενο εδώ: <https://carnegie.ru/commentary/80454>

Διαβάστε το άρθρο στο [Capital.gr](#)